

מז:

עין משפט  
גר מצודה

קצו א חיי פ"ג חס"י  
 נזקי מתן הלכה ז  
 סנה ענין סו טושי"ע ח"מ  
 סימן שלא סעיף ז  
 קצו ב חיי שס פ"ה  
 הלכה ז סנה שס  
 טושי"ע ח"מ סימן שפט  
 סעיף ט

רבינו חננאל

[illegible]

ארבעה אבות פרק ראשון בבא קמא

רבי אלקיבא אומר בוסן שהן בני תרבות אינן פוערים. מימה  
דבריש פ"ק דסנהדרין (דף ג. נס) מנן הארץ והואב והדוב  
כו' ר"א אומר כל הקדוש להורגו וזה ומפרש ר' יוחנן בגמ' (שם  
טז:) אע"פ שלא המיתו דאין להם מרבוט ואין להם צעלים ואזרי

רבי אלעזר אומר אף הנחש והא אגן תנן ר' אלעזר אומר בזמן שהן בני תרבות אינן מועדים והנחש מועד לעולם תני נחש אמר שמואל ארי ברה"ר דרס ואכל פטור מרף ואכל חייב דרס ואכל פטור כיון דאורחיה למידרס הוה ליה כמו שאכלה פירות וירקות הדוה ליה הן ברשות הרבים ופטור מרף לאו אורחיה הוא למימרא דמריפה לאו אורחיה הוא והכתוב 'אריה טורף בדי גורותיו בשביל גורותיו ומחנק לבאותיו בשביל לבאותיו' וימלא מרף חוריו בשביל חוריו ומעונותיו טריפה בשביל מעונותיו ותרמיא<sup>16</sup> וכן חיה שננספה לחצר הניקח שטרפה בהמה ואכלה בשר משלם נוק שלם הכא במאי עסקין שטרפה להניח הא אכלה קתני בשנמלכה ואכלה מנא ידעינן ועוד דשמואל גמי דלמא הכי הוא אמר רב נחמן בר יצחק לצדין קתני שטרפה להניח או דרסה ואכלה משלמת נוק שלם רבינא אמר כי קאמר שמואל בארי תרבות ואליבא דרבי אלעזר דאמר לאו אורחיה הא הכי אפי' דרסה גמי ליחייב אלא דרבינא לאו אשמואל אתמר אלא אמתינא כי תני מתנינא בארי תרבות ואליבא דר' אלעזר דאמר לאו אורחיה א"ה ח"ג בעי לשלומי דאיעיד א"ה מאי האי דקתני ל"ג גבי תולדה דשן גבי תולדה דקרן בעי למתניה קשיא: **מתני'**<sup>17</sup> ציה בין חם למועד אלא שהתם משלם חצי נוק מגופו

ומועד משלם נזק שלם מן העליה:  
**גמ'** מאי עליה אמר רבי אלעזר במעולה  
 שבנכסיו וכן הוא אומר וישבב חזקיהו עם  
 אבותיו ויקברוהו במעלה קברי בני דוד  
 ואמר ר' אלעזר במעלה אצל מעולים  
 שבמשפחה ומאן ניהו דוד ושלמה ויקברוהו  
 בקברותיו אשר כרד לו בעיור דוד וישכיבוהו  
 במשבב אשר מלא בשמים חונים מאי  
 בשמים חונים אמר רבי אלעזר אמר זיני זיני ר'  
 שמואל בר נחמני אמר בשמים שכל המריח  
 בהן בא לידי זימה: כי כרו שוחה ללכרני  
 ופתים ממנו לגרלי רבי אלעזר אמר שחשדרוהו  
 מזונה ר' שמואל בר נחמני אמר שחשדרוהו  
 מאשת איש בשלמא למ"ד שחשדרוהו מזונה  
 היינו דכתיב כי שוחה עמוקה זונה אלא  
 למ"ד שחשדרוהו מאשת איש מאי שוחה  
 אמו אשת איש מי נפקא מכלל זונה בשלמא  
 למ"ד שחשדרוהו מאשת איש היינו דכתיב  
 ואתה ה' ידעת את כל עצתם עלי למות  
 אלא למאן דאמר שחשדרוהו מזונה מאי  
 למות שהשליכוהו לכאר מיט <sup>ס</sup>דרש רבא  
 מאי דכתיב והיו מוכשלים לפניך בעת  
 אפך עשה בהם אמר רימיה לפני הקדוש  
 ברוך הוא רבונו של עולם אפילו בשעה  
 אדם שאינן מהוגנים כדי שלא יקבלו עליהן  
 מלמד שהושיבו ישיבה על קברו פליגי בה

**אף** הנחת. מדקמתי אף מכלל דלר' אלעזר הוא חזק מועדין: וכן  
אין קטן כ' אלעזר אומר. נחש הוא מועד אבל הני לא: דרם. שלא  
היהנה אלא מחיים אכלה פטור דלדוריה הוא וכן גרסי' פטור:  
**טור**. שהרגה ואכלה: ח"י. גללו אורחיה היא ומולדה דהרן הוא

מחשלתם חצי מוק ברה"ר: ברי  
די מאכל גודמיו ילדיו.  
**בשכיל** ומשני טורף הוא: ומשני  
אורחיה לברו ונהיב  
אכל לטרוף ונאכלו הוא  
הנעניו. וקפריץ  
הא לא אורחיה: וקפריץ  
ומסנן לכאוסין. אכל  
אורחיה לברו ומשני בשכיל  
לכאוסין. ומשני  
וימלא טרף חוריו ומשני  
**בשכיל** חוריו. אורחיה לברו  
והניב חוריו והנעניו אכל  
נאכלו מר לאחר  
הא: כי הא דשמואל אכל  
אורחיה **ערס** כספה. והכנה  
ואכלה כנשר: משלם נוק  
שלם. ממשלמת חוריו  
הנעניו אכל שלם מכלל  
דאורחיה: ומחלל דשפור:  
הנעניו אכל אורחיה לברו:

עוד דשמואל נמי. דלמך טרף ואכל  
ישיב אמאי חייב דלמך הכי הוא  
טרף על מנת להנציג ומנחן ואכל  
מפטר: ה"ג אמר רב נחמן ללדין  
מפני שמואל ואכילה או דרש ואכלה  
ושלמה נוק שטלה. כלומר הא דקמי  
יריחא טרפה בצמה ואכלה בשר  
דרי מיני יניעה טרפה בצמה ויניעה  
אוכלת בשר על ידי דריקא משגס  
וקא שטלה רבינא אמר. לעולם  
יורחיה הוא לטרוף ולאכול ושמואל  
מחייב ליה צריח' צריח' מרבות ט'  
אכלה ללעזר: א"ר הכי אפי'  
דרס נמי דריח' אכל. ודאי דריחיה  
אחא דשמואל אחמר חלל אי איכא  
אחוקמא לדרבינא אמתניתא הוא  
ומיוקמת ליה ויכי קאמר רבינא הו'  
אמר חסדא נמי חסדא על שם לוי חסד

[illegible]

שעושי צדקה הכשילם בבני  
שכר: <sup>2</sup> וכבוד עשו לו במותו  
נתן ורבנן חד אמר שלשה  
וחד

לקדמותו והיו שן דפטור צרה"ר:  
ל"ג ישראל דלאנשי (א) ענות קאי:  
מי שהרבה חורה בישראל בדאמרנו

ומיטותם שלא היו בקיאים בטומאה

## מסורת הש"ס

(א) לקמן יט: (ב) למי טו:  
(ג) (מדרס ט. מנחות קח:  
(ד) ובלקוט אהא מא  
(ה) (ב"ב ט: (ו) (והס  
אהא רנה) (ז) ש"ך לעיל  
נחשה, (ח) מהרש"ם,  
(ט) ש"ך לנ"ח, (י) (ברכות  
פרסא ר"ח) (י"א) ולפני  
ליהא הכי אלא ר"ח מפרש  
ק' דאט ממחין עד שימות  
כח"ס תוספות סס וע"ע  
תוספות פולין קא. ד"ה  
הדורס

תורה אור השלם

1. איהו דבר גרוע  
 ומתקן לבאנוח ומש  
 ותר חריו ומשמו  
 טרפה: חסד י  
 2. וישכב ויחנך  
 אמתו ויכרתה מלכות  
 חריו מי יודע ויבדק  
 עשו לו במחול כל הדרך  
 וימלך ירושלם וימלך  
 עשרת בני החריו:  
 3. דבר הימים כל  
 ויבדקו ויכרתו בקברו  
 אשר קרה לו עשר ירד  
 ויחברוהו משכב ארץ  
 מלא בשמים חסד  
 טרפה:  
 4. ויחברוהו על שרפה  
 וידוע על למאס:  
 5. ודבר הימים טו י  
 חסדו וצדקה  
 מנחמים לו חסד  
 עליוס ירד פתאם  
 כי שרפה ילכדו  
 ויחברו עשר ירד:  
 יספורו לו חסד  
 6. כי שרפה עשר וכן  
 ובאר צדק רבלי:  
 7. ואהרן ידוע אל  
 עשר על ידוע אל  
 עשר על עולם וחסד  
 חסד אל המור וירד  
 מלכיים ויחברו  
 עשר עשרה געת  
 אשך עשרה שר:  
 יספורו לו חסד

## הגהות הב"ח

(א) תום ד"ה אפילו וכו'  
עננות קאז. נ"ב וכן פי'  
דס"י נב"ב דף ט ע"ב:

מוסף רשמי

שהתם משלם חצי דוק  
מבפז. אינו נוהג אלא  
גנף השור ואם אין בו  
כדי שלא נזקק יפסיד המותר  
(התבוננו) ולעיל טז.  
דכתיב ואלו אל כספו  
ולעיל טז. מן העלילה.  
אם שם שזה נגד כל הטק  
טעם נאמין חזיתו (שם) ונני  
המיעוט שנזכר חזק. דנני  
אם כפי ואלו אל כספו  
מפס. ונבדוד כחיו של  
יפס. שור (התבוננו טז.)  
יהיו מוכשלים לפניך.  
אל הנזק שנקמות ואל  
מקל. שחי מתקנות ופסו  
דב. טז.

שלש